

VABARIIGI VALITSUS MÄÄRUS

Õppuste korraldamise sagedus, nende korraldamisele ja läbiviimisele esitatavad nõuded, õppusejärgsed tegevused ning õppuste kulude katmise kord

Määrus kehtestatakse kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 22 lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimis- ja kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse Vabariigi Valitsuse ning kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 20 alusel kriisiplaani koostava püsiva kriisiülesandega asutuse ja isiku, sealhulgas elutähtsa teenuse osutaja ja kohaliku omavalitsuse üksuse kriisiolukorra lahendamise õppuste (edaspidi *õppus*) korraldamise sagedus ning õppuste korraldamisele ja läbiviimisele, sealhulgas kavandamisele ja hindamisele esitatavad nõuded, õppusejärgsed tegevused ning õppuste kulude katmise kord.

(2) Määrust kohaldatakse Kaitseväes ja Kaitsemiidus sõjaväelise väljaõppe andmiseks korraldatavale õppusele üksnes selles osas, mis aitab täita § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärgi.

§ 2. Õppuse eesmärk

(1) Õppuse eesmärk võib olla:

- 1) kriisiolukorra lahendamise ja püsiva kriisiülesande täitmise harjutamine;
- 2) kriisiplaani või selle osa rakendatavuse kontrollimine;
- 3) asutuse, isiku või riigi kriisiolukorraks valmisoleku ja valmiduse kontrollimine;
- 4) püsiva kriisiülesande täitmiseks vajalike võimete, sealhulgas personali, vahendite ja varude, ning juhtimiskorralduse, koostöökorralduse ja asenduslahenduste toimimise harjutamine või kontrollimine.

(2) Kui õppuse eesmärk on kontrollida kriisiplaani või selle osa rakendatavust või kriisiolukorraks valmisolekut ja valmidust või püsiva kriisiülesande täitmiseks vajaliku võime, juhtimis- või koostöökorralduse või asenduslahenduse toimimist, määratakse õppuse dokumentatsioonis enne õppuse algust selle eesmärgist lähtuvad mõõdetavad või muul viisil kontrollitavad hindamiskriteeriumid.

§ 3. Õppuste strateegia

(1) Õppuste strateegia koosneb õppuste kavast ja tegevussuundadest.

(2) Õppuste strateegia koostab Riigikantselei koostöös ministeeriumide ja kriisiolukorra lahendamise eest vastutavate asutustega, kaasates vajaduse korral muud õppusel osalema kavandatud asutused ja isikud (edaspidi *osalejad*).

(3) Õppuste tegevussuunad koostatakse kolmeaastaseks ning õppuste kava kaheaastaseks perioodiks, mõlemaid uuendatakse kord aastas, lisades senisele perioodile järgneva planeerimisaja tegevussuunad ja õppused.

(4) Õppuste kava sisaldab eelkõige § 4 lõike 1 alusel planeeritavate õppuste ja riigi kriisiplaanis määratud kriisiolukorra lahendamise eest vastutavate valitsusasutuste prioriteetsete õppuste loetelu.

(5) Õppuste kavas esitatakse iga õppuse kohta vähemalt:

- 1) õppuse nimetus ja seda korraldav asutus või isik (edaspidi *õppuse korraldaja*);
- 2) õppuse kavandatud aeg;
- 3) osalema kavandatud asutused ja isikud;
- 4) õppuse lühikirjeldus, eesmärk ja liik.

§ 4. Vabariigi Valitsuse õppuste sagedus ja korraldamine

(1) Vabariigi Valitsus korraldab kriisiolukorraks valmisoleku ja valmiduse hindamiseks ning mitme asutuse ja isiku kriisiplaani samaaegse rakendamise harjutamiseks:

- 1) vähemalt kord aastas riigikaitse kriisiolukorra lahendamise õppuse;
- 2) vähemalt üks kord nelja aasta jooksul mitmest sündmusest põhjustatud kriisiolukorra lahendamise õppuse.

(2) Lõikes 1 nimetatud Vabariigi Valitsuse õppuse võib korraldada muu riigisisese või rahvusvahelise õppuse, sealhulgas rahvusvahelise sõjalise õppuse osana, kui selle raames täidetakse lõikes 1 nimetatud eesmärgid ning õppuse vastav osa kavandatakse, hinnatakse ja selle tulemused dokumenteeritakse käesolevas määruses sätestatud korras.

(3) Lõikes 1 nimetatud õppuse ettevalmistamist ja läbiviimist korraldab Riigikantselei, kes täidab käesoleva määruse tähenduses õppuse korraldaja ülesandeid.

§ 5. Püsiva kriisiülesandega asutuste ja isikute õppuste sagedus ja korraldamine

(1) Kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 20 alusel kriisiplaani koostav püsiva kriisiülesandega asutus ja isik, sealhulgas elutähtsa teenuse osutaja ja kohaliku omavalitsuse üksus, korraldab õppuse vähemalt üks kord kahe aasta jooksul.

(2) Lõikes 1 sätestatud õppuse korraldamise kohustuse võib täita mitme osalejaga õppuse (edaspidi *ühisõppus*) või muu riigisisese või rahvusvahelise õppuse, sealhulgas rahvusvahelise sõjalise õppuse raames, kui sellel õppusel osalemine täidab iga osaleja suhtes §-s 2 nimetatud eesmärgi.

(3) Ühisõppusel osaleja vastutab oma õppusel osalemise planeerimise ja § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärkide täitmise eest.

(4) Lõikes 2 nimetatud ühisõppusel osalemine kooskõlastatakse olenevalt osalejast järgmiselt:

- 1) elutähtsa teenuse osutaja – elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldajaga;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus – Päästeametiga;

3) muu püsiva kriisiülesandega asutus ja isik, välja arvatud ministeerium – asjaomase ministeeriumiga.

(5) Kui kavandatud ühisõppus ei täida lõikes 4 nimetatud kooskõlastaja hinnangul iga osaleja suhtes § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärki ning õppust ei ole võimalik muuta viisil, et see täidaks iga osaleja suhtes § 2 lõikes 1 nimetatud eesmärki, kooskõlastust ei anta ning õppused tuleb korraldada eraldi.

§ 6. Õppuste korraldamisele ja läbiviimisele esitatavad nõuded

(1) Õppuse korraldaja määrab õppuse korralduse eest vastutava isiku ja dokumenteerib õppuse kavandamise ja läbiviimise vähemalt ulatuses, et oleks võimalik tuvastada:

- 1) õppuse toimumise aeg;
- 2) õppusel osalejad;
- 3) õppuse eesmärk;
- 4) õppuse stsenaarium ja läbiviimise korraldus;
- 5) paragrahvi 2 lõikes 2 nimetatud juhul hindamiskriteeriumid, õppuse hindajad ja hindamise korraldus;
- 6) õppuse kulude katmise korraldus, kui see erineb § 8 lõikes 1 sätestatust.

(2) Rahvusvahelise sõjalise õppuse korraldamisele ja selles osalemisele kohaldatakse lisaks kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse rahvusvahelist sõjalist koostööd reguleerivaid sätteid.

(3) Riigikantselei võib anda õppuste korraldamiseks ja läbiviimiseks, sealhulgas kavandamiseks, hindamiseks ja õppusejärgsete tegevuste korraldamiseks meetodilisi juhiseid ning koostada vorme.

§ 7. Õppusejärgsed tegevused

(1) Õppuse korraldaja koostab õppuse kokkuvõtte, kus esitatakse hindamise tulemused, tähelepanekud, ettepanekud ja probleemid ning nende põhjal kavandatud parendustegevused, nende eest vastutajad ja nende elluviimise ajakava.

(2) Õppuse korraldaja esitab õppuse kokkuvõtte kolme kuu jooksul pärast õppuse toimumist järgmiselt:

- 1) elutähtsa teenuse osutaja – elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldajale;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus – Päästeametile;
- 3) ministeerium – Riigikantseleile;
- 4) muu püsiva kriisiülesandega asutus ja isik – asjaomasele ministeeriumile.

(3) Lõike 2 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud õppuse kokkuvõtte saaja edastab ühe kuu jooksul pärast kokkuvõtte saamist Riigikantseleile selles tuvastatud probleemid, mis:

- 1) on ühe ministeeriumi valitsemisala või ühe kohaliku omavalitsuse üksuse vastutusala ületava mõjuga;
- 2) takistavad riigi kriisiplaani eesmärgi või prioriteedi saavutamist;
- 3) puudutavad mitme kriisiplaani omavahelist vastuolu;
- 4) eeldavad Vabariigi Valitsuse otsust, seaduse, Vabariigi Valitsuse määruse või korralduse muutmist;
- 5) näitavad olulise võime, sealhulgas personali, vahendite ja varude üleriigilist puudujääki;
- 6) on kordunud varasematel õppustel või tegelike kriiside lahendamisel.

(4) Koos lõike 3 alusel edastatud probleemidega edastatakse Riigikantseleile nende lahendamiseks kavandatud parendustegevused, nende eest vastutajad ja elluviimise ajakava.

(5) Riigikantselei esitab kord aastas Vabariigi Valitsusele koondülevaate õppustel tuvastatud olulisematest probleemidest, nende lahendamiseks tehtud ettepanekutest ja oluliste parendustegevuste elluviimise seisust.

§ 8. Õppuste kulu katmine

(1) Õppuse korraldamisega seotud kulu katab õppuse korraldaja ning õppusel osalemisega seotud kulu katab osaleja, kui õppuse korraldaja ja osaleja ei ole kokku leppinud teisiti.

(2) Kui õppus toimub rahvusvahelise koostöö raames või seda rahastatakse välisrahastusest või rahastamiskokkuleppe alusel, kohaldatakse lõiget 1 ulatuses, milles õppuse kulu katmist ei ole teisiti reguleeritud rahvusvahelise koostöö raames kohaldatavates tingimustes, välisrahastuse kasutamise tingimustes või rahastamiskokkuleppes.

§ 9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. oktoobril 2026. a.

Kristen Michal
Peaminister

Igor Taro
Siseminister

Keit Kasemets
Riigisekretär